

Els rebrots de la pandèmia

Lleida duplica aquest estiu les peticions d'ajuda social

● El 40% de les persones que Càritas ha atès són nous usuaris

● A l'augment de la demanda local s'hi ha sumat una arribada massiva de jornalers

ELISENDA COLELL
LLEIDA

Lleida i els pobles del voltant viuen immersos en una doble crisi social que les entitats miren d'apaivagar amb esforços titànics. D'una banda hi ha el drama dels temporers, la necessitat social dels quals aquest any està sent més elevada que en campanyes anteriors. Però simultàniament s'han duplicat les dificultats entre les famílies que demanen ajuda a les cues de la fam de la ciutat, a causa de la crisi econòmica que ja va portar el primer confinament –dissabte es va decretar el segon– pel coronavirus. «Vivim una enorme incertesa i tensió, però no podem amagar-nos davant aquesta realitat», recalca María José Rosell, secretària general de Càritas a Lleida, que demana més implicació de les administracions. De moment, les ajudes se sostenen, en bona part, amb el mecenatge privat.

La crisi sanitària ha portat una crisi social i econòmica sense precedents, especialment per la rapidesa amb què s'ha produït. Les cues de la fam s'han re-

petit a Espanya, i Lleida no ha sigut un cas a part. Des de mitjans de maig, Càritas Diocesana a Lleida va atendre 544 persones per telèfon i va fer 608 entrevistes presencials a tota la demarcació. En total, 1.152 persones ateses, quan en el mateix període del 2019 en van ser 500. La majoria d'aquestes persones, literalment, no tenien menjar al rebost i l'oenagé ha aportat 20.000 euros en alimentació. L'any passat no es van gastar més de 7.000 euros en aquest concepte. Els augments, explica l'entitat, van ser més elevats a la ciutat que a les zones rurals.

«Mai abans havíem viscut aquest nivell d'emergència social», explica Rosell. Ho diu perquè, a més d'aquest brutal augment de la demanda per menjar, també han donat suport als temporers. Als pobles i a la capital, l'entitat també ha facilitat menjar i suport als temporers, i compta, a més a més, amb un mediador que visita tots els assentaments rurals. «El problema és que la desprotecció i vulnerabilitat dels temporers és una cosa que fa dècades que arrosseguem, i encara cap administració ho ha sabut resoldre ¿què els costa assegurar, amb el sector, i trobar una solució?», es pregunta Rosell. Una cosa en què també insisteix Roger Torres, rector i president d'Arrels-Sant Ignasi. «M'agradaria que Mercadona o Carrefour financessin el pavelló

►► Ansu Mana, de Gàmbia.

municipal, que paguessin un gran alberg per a tots ells, són els que es beneficien dels preus de la fruita», assenyala Torres.

Les dues entitats, que comparteixen que la resposta que aquest any ha donat l'ajuntament de Lleida ha tornat a ser «insuficient», oferiran un ser-

«**Mai abans** havíem viscut aquest nivell d'emergència social», asseguren des de l'oenagé

«**M'agradaria** que Mercadona o Carrefour paguessin un gran alberg», demana el rector Roger Torres

vei de menjar calent a partir d'avui als pavellons instal·lats d'emergència.

DONACIONS PRIVADES // Les entitats han anat brindant totes aquestes ajudes amb donacions privades. Però no són els únics. El futbolista del Mònaco Keita Baldé ha aportat també fons per pagar un sostre a alguns temporers que vivien als carrers de Lleida. Al final, i després d'una forta polèmica, prop de 90 temporers han sortit del carrer i han viscut en hotels durant diverses setmanes. Els fons es van acabar dijous passat.

«Alguns han anat a dormir al pavelló municipal, i a d'altres els hem pagat el bitllet de tornada», explica l'activista lleidatana Nogay Ndiaye, que lamenta que l'Ajuntament de Lleida «no ha estat per la feina una vegada més». El futbolista va plantejar finançar les obres per construir un gran alberg a la ciutat. «No va poder arribar a bon port i es va sentir utilitzat», explica Nogay.

Les entitats continuen preocupades pel que pugui passar al setembre, quan s'acabi la campanya fruitera. «La vivenda és el gran tema a resoldre, hi ha centenars de famílies que no poden pagar el lloguer, caldrà plantejar una forta mesura per apaivagar els desnonaments que puguin arribar», diu Rosell. En els mesos de l'estat d'alarma, Càritas Lleida va invertir 3.000 euros a pagar lloguers, comparats els 25.000 de l'any anterior pel mateix període. Es va haver de prioritzar el menjar al sostre. «Esperem que les administracions estiguin a l'altura», demana Rosell. ≡

EL DRAMA D'UN COL·LECTIU VULNERABLE

«Vivim com animals»

Molts eludeixen els controls sanitaris per por de perdre la feina i quedar-hi atrapats

E. C.
LLEIDA

Un centenar d'abeuradors proven que en una granja que avui cau a trossos a Aitona (Segrià) abans hi vivia bestiar. Ara són uns 20 temporers els que habiten aquest lloc insalubre. Com ells, centenars d'homes han arribat a Lleida i els pobles del voltant per collir fruita. Les granges

abandonades són un dels llocs per arrecerar-se. Altres dormen amuntegats en pisos, garatges o, directament, al carrer. Fa dècades que les administracions miren de reüll aquest drama, però aquest any la pandèmia ha extremat la misèria dels temporers i la por dels contagis. Alguns d'ells defugen els radars sanitaris de l'administració per-

què tenen por de perdre la feina. Els centenars que en busquen no tenen on anar ni res per menjar. «**Ens tracten pitjor que els animals, s'han oblidat que som persones**», afirma aflagit Toufik, un dels ocupants de la granja d'Aitona. Fa 10 anys que va emigrar del Marroc i es va plantar a Espanya. Abans de la pandèmia, vivia al País Basc.

No tenia papers, però treballava de cuiner i part del sou l'enviava a la seva família. «**Va arribar el coronavirus i em vaig quedar sense res**», explica al seu costat Ali. Els empresaris agraris de Lleida, sospitant que els estrangers no podrien travessar la frontera, van fer una crida a treballadors per a la campanya de la fruita. La veu va

córrer i l'Ali, que mai havia treballat al camp, no ho va dubtar ni un segon. «**Fa 46 dies que estic en aquest infern**», resumeix. Malviu en aquesta granja abandonada sense llum ni aigua corrent on els mosquits i la pudor es colen en qualsevol espai. Ni cireres, ni nectarines ni préssecs. L'Ali no ha collit res. «**No hi ha feina per a tothom. Em passo el dia fent voltes pel poble a veure si hi ha sort**», assegura. En aquest infern s'ha quedat sense estalvis. «**De vegades ens donen menjar els veïns, altres dies només bevem aigua**», explica. «**Mai m'havia imaginat acabar així, i el més greu és que l'ajun-**

FERRAN NADEU

Ali, Toukif i Abdel viuen en una granja abandonada a Aitona.

Temporers als carrers de Lleida.

tament i els veïns ho saben, però ningú mourà un dit per nosaltres», explica el noi.

Teles i matalassos bruts

L'Ali comparteix la seva història amb Toufik i Abdel, dos algerians que també ocupen la nau. Un braser, un parell d'olles brutes i buides, i un tros de pa sec és el poc que tenen per sopar. Tenen unes teles i matalassos bruts tirats i amuntegats per dormir. Estan atrapatats. «**Tampoc tenim diners per tornar a casa**», es queixa. ¿I el virus? ¿Teniu por d'encomanar-vos? «**Mira on vivim, ¿tu creus que aquest és un lloc higiènic? Si no**

«L'ajuntament i els veïns ho saben, però ningú mourà un dit per nosaltres»

«Si no tenim diners per menjar, ¿com volen que em compri una mascareta?», pregunta Toufik

tinc diners per menjar, ¿com m'haig de poder comprar una mascareta? L'únic que volem és treballar, honradament. I si m'infecto o m'he de confinar, no podré treballar», se sincera Toufik. «**Doncs hi ha llocs pitjors on dormir, aquí enmig del poble hi ha un garatge on dormen 70 persones, com si fossin una llauna de sardines, i et fan pagar 100 euros**», relata l'Abdel, que sí que va aconseguir treballar alguns dies en la companya. ¿Almenys aquells dies el teu ocupador sí que et va donar una vivenda? «**No, a ningú li importa on dorms ni com estàs, aquí només importa la fruita**». ≡

Anàlisi

Raúl Martínez

VOCAL DE MIGRACIONS D' ENTITATS CATALANES D'ACCIÓ SOCIAL

Temporers, més de 20 anys d'abandonament

Davant la pandèmia, els governs han justificat els retards en la seva intervenció i la falta de preparació dels sistemes sanitaris adduint que era una situació nova i inesperada. I els ciutadans hem donat per vàlid l'argument. Ara bé, ¿com reaccionaríem si, durant 20 anys, cada any esclatés un brot de coronavirus sense haver pres les mesures pertinents? Òbviament, acusaríem les administracions de falta de previsió i voluntat política, de negligència i fins i tot d'atemptar contra la vida de les persones.

Doncs això és exactament el que passa a Lleida amb els temporers que, cada primavera des de fa més de 20 anys, hi van a collir fruita. Aquest any el coronavirus ha tensat les cordes i ha posat en evidència un problema recurrent.

A Espanya hi ha més de 15.000 persones vivint en assentaments barraquistes, en condicions infrahumanes, la majoria en entorns rurals pròxims a explotacions agràries on troben feina. És una situació estructural que afecta especialment immigrants, com en el cas de Lleida. N'hi ha en situació d'irregularitat administrativa, però d'altres disposen de permís de treball i de diners per pagar el seu allotjament; tot i així, ningú els lloga una habitació o els preus són abusius.

¿Com és possible que es repeteixi tant un problema que atempta contra els drets humans més elementals de milers de persones? ¿Com és possible que si el conveni agropecuari de Catalunya obliga els empresaris a facilitar allotjament quan el domicili del treballador està a més de 75 quilòmetres, ningú faci complir la llei? Tothom es treu les puces de sobre: les ETT que contracten els temporers, les empreses agropecuàries, els ajuntaments, la Diputació, la Generalitat i l'Estat. Ningú sembla tenir-hi responsabilitat, quan tots n'hi tenen. Hem

d'esperar que un futbolista d'origen senegalès pagui de la seva butxaca l'allotjament que els que més s'aprofiten d'una mà d'obra a preu de ganga són incapaços d'oferir.

L'extrema dreta s'omple la boca reclamant l'expulsió dels immigrants acusant-los de treure la feina als d'aquí, però el cert és que «els d'aquí» no van al camp a treballar fins a deu hores diàries pel salari mínim.

Les entitats socials exercim un paper essencial en el reconeixement i la solució al problema i hem d'exigir un pla efectiu per resoldre'l. Hem d'exigir un procés de regularització de seguida, perquè la situació irregular facilita i afavoreix

FERRAN NADEU

►► Collint fruita amb mascareta.

Tothom es treu les puces de sobre: ETT, empreses, ajuntaments, Diputació, Generalitat i Estat

l'explotació i l'abandonament. Hem d'exigir un canvi en la llei d'estrangeria que obri vies per accedir al país i quedar-s'hi legalment. Hem d'exigir polítiques públiques de vivenda que acabin amb la xacra del barraquisme, l'infrahabitatge i el sensellarisme. Hem d'exigir, en definitiva, les mesures necessàries perquè totes les persones, independentment del seu origen i condició, tinguin una vida digna.

Si no, desgraciadament, ens trobarem una altra vegada a la casella de sortida. ≡